

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2021-637

28.6.2021

DNB Livsforsikring AS (Pensjon, Personal)

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Lege - på vei ut av arbeidsplass - sammenstøt med dør – åpningsbryter rett ved døren - i arbeid – arbeidsulykke – yfl. §§ 10 og 11 (1) a.

Forsikrede slo hodet i en metalldør som åpnet seg ved trykk på en elektrisk bryter. Hendelsen inntraff på sykehuset hun jobbet på, etter at hun var ferdig med et skift. I arbeidsgivers rapport utarbeidet etter hendelsen, ble det beskrevet at hun traff døren da hun trykket på den elektriske åpneren som var plassert slik at det "fører til en overraskelse at døren kommer imot deg". Som følge av hendelsen "blindet" arbeidsgiver ut knappen. Over to år etter hendelsen forklarte forsikrede blant annet at døren var av en type som åpnet seg raskt og med stor kraft og at hun var usikker på om det var hun eller en annen som trykket på åpningsbryteren. Hun trodde også at døren ville åpne seg vekk fra henne. Etter befaring og målinger og beregninger av den aktuelle døren, avslo selskapet forsikredes krav og anførte at forsikrede ikke var utsatt for en arbeidsulykke i arbeid på arbeidstedet i arbeidstiden. Nemnda viste til at ulykken inntraff da forsikrede på sykehusets område fikk en dør i hodet, da hun var på vei fra arbeidsplassen etter endt arbeidsøkt. Under henvisning til tidligere praksis var bedriftsvilkårene etter nemndas syn oppfylt. Etter en konkret vurdering kom nemnda videre til at det forelå en arbeidsulykke. Nemnda uttalte bl.a. at plasseringen av åpningsknappen var noe arbeidsgiver kunne ha gjort noe med og det fremstod da som nærliggende at arbeidsgiver stod til ansvar for den risikoen døren utgjorde. Forsikrede ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (f. 1987) skadet seg 30.10.17 ved et sammenstøt med en dør på arbeidsplassen på H. sykehus. Ved legebesøk 31.10.17 ble notert:

Slo hodet i en metalldør i går, 30.10.17, på jobb, var på vei ut av garderoben. Hun melder dette som en yrkesskade. Ble svimmel og kvalm, besvimte ikke, ikke kastet opp. Fortsatt svimmel og kvalm i dag, hodepine, 2/10.

I meldingen om yrkesskade til Nav datert 15.11.17 er opplyst at skaden skjedde kl. 16.30. Hendelsen beskrives slik:

Fikk en dør i hodet. (Tinningen)

I poliklinisk notat 13.3.18 fra Avdelingen for fysikalsk medisin og rehabilitering, Helse B., heter det:

Aktuelt 30.10.17:

Ho opplyser at ho skulle gå heim etter arbeid, då ho vart treft av ståldør med automatisk opning i panna. Ho var då trøyt etter ein lang arbeidsdag. ... Ho gjekk så til lege neste dag og har vore 100 % sjukmeldt etter det frå 31.10.17.

Situasjonen no:

Ho opplyser at ho har konstant bankande hovudpine fram i panne, ho er meir skjør, nedsett toleranse for

støy og sterkt lys, vert lett utmatta, trøyyt i forhold til tidlegare, greier å fungere i redusert tempo, redusert konsentrasjon.

Nav godkjente hendelsen som yrkesskade 3.4.18. Skaden er angitt som "Hjernerystelse". I begrunnelsen av vedtaket heter det:

Du jobber som lege ved H D sykehus og vi får opplyst i skademelding at du var på arbeid da du fikk en dør i tinningen den 30.10.17 klokka 16.30, inne i normal arbeidstid.

Vi har mottatt sykemelding hvor det fremgår at du ble sykemeldt fra den 311017 til 031117. Sykemeldingen er forlenget fra den 041117 og ved ytterlig forlengelse av sykemelding fra den 181217, fremgår det at du slo hodet i en metalldør på jobb dagen før, den 301017, da du var på vei ut av garderoben ...

Skaden ble meldt til selskapet 25.4.18.

Hendelsen er rapportert som uønsket hendelse i en rapport fra H. D. sykehus. Rapporten er udatert, men det var gitt en tidsfrist til 27.5.19 for utbedring. Under overskriften "Saksbeskrivelse" heter det:

Døren ved kapellen kom imot hun da hun trykket på elektrisk åpner, fikk umiddelbart hodepine, hjernerystelse, langtidssykemeldt.

Det heter videre at gjentakelsesfrekvensen mest sannsynlig var "Sjeldnere enn årlig" og at årsaken til hendelsen var at "Døråpneren til døren er for nærm døren". Under "Beskrivelse av tiltak" heter det:

Knappen ved siden av døren til kapellet fører til en overraskelse at døren kommer imot deg. Kan den fjernes slik at kun den knappen som er en meters avstand kan brukes?

Åpningsknappen er nå "blindet slik at den ikke kan brukes".

I brev til selskapet 12.6.19, beskriver forsikrede hendelsen slik:

Jeg kolliderte med en jerndør på jobb 301017 mens jeg var ansatt i et 1.års vikariat (sept.'17-sept.'18) som lege på medisinsk avdeling på H Sykehus. Jeg slo høyre tinning/panne kraftig i sammenstøtet. ...

I en e-post til sin advokat 13.1.20 skriver forsikrede:

...

Kommentar til selve skaden:

Døren var en jerndør med automatisk åpne/lukke-funksjon. Døren er av en type som åpner seg raskt med stor kraft. Jeg kom ut fra en dør fra en trappeoppgang i etasjen under, og skulle ut gjennom den aktuelle jerndøren. Døren ble åpnet, og døren kom da/svingte da mot meg, mens jeg gikk mot utgangen uten å registrere at døren kom mot meg før jeg kolliderte kraftig med døren som traff meg med stor kraft i høyre tinning.

Selskapet foretok åstedsundersøkelse for å vurdere dørens skadeevne og for å få et bedre innblikk i hvordan hendelsen skjedde. Det ble tatt bilder og video som viser hvordan døren åpnet seg. I rapporten heter det:

...

Vi undersøkte ikke kraften i åpningen annet ved å forsøke å stanse den med hånden ca midtveis. Følelsen av kraften i anslaget blir derfor helt subjektiv. Døren føltes å ha en viss kraft, men lot seg fint stanse med hånden. Det ville åpenbart være smertefullt å bli truffet av døren i tinningen om den traff med dørkanten.

I en samtalerapport utarbeidet av selskapet 5.3.20, er tatt inn en sålydende fremstilling fra forsikrede av hendelsesforløpet:

... Hun hadde jobbet en full dag, og klokken var ca 1630. Av en eller annen grunn gikk hun ut en annen vei enn vanlig. De hadde garderober i kjelleren og gikk opp en trapp og ut en dør til gangen. Hun kom ut i gangen og ville bare hjem og gikk sikkert fort. Hun gikk til høyre ut i gangen og bort mot døren, døren gikk opp – hun vet ikke om hun trykket på knappen eller om en annen gjorde det. Hun gikk mot døren og hun tror hun så

ned på telefonen og hun tror at hun trodde at døren gikk andre veien – at døren skulle slå utover, men så slo den inn mot henne. Døren svinger mot henne og hun går mot døren og døren traff henne ved høyre tinning. Da ble det bare helt svart, hun gikk ikke i bakken, men ble sånn "hva skjedde nå". ...

N spør om hun egentlig var ferdig kl 1600, og spekulerer noe på hva som har skjedd. At hun var på etterskudd i forhold til det å komme hjem, at det var kanskje en litt stresset situasjon. Han mener at det for mange uklare faktorer til at Rekon kan komme til en konkret konklusjon. Hun sier at hun mener at vakten var 8-16, og det var kanskje travelt den dagen og derfor var hun kanskje litt sein for å gå hjem. Hun sier at hun var i fart da hun traff døren.

A spør om hun har du noen følelse av hvor åpen døren var da den traff deg?

Nei, det klarer hun ikke.

...

Hvilken del av døren traff hodet?

Det var kanten på døren som traff. ...

Har du gått gjennom den døren før?

Ja, men ikke så ofte. Man må gjennom den døren om man skal dit man sover på nattevaktene.

...

A spør:

Forberedte du deg for hva du skulle gjøre da du gikk mot døren?

Nei, hun ble helt overrumplet. Hun så ikke at døren kom mot henne og fikk ikke forberedt seg.

Husker du at du nærmet deg døren?

Ja, hun husker at hun gikk opp og gikk mot døren. Hun husker ikke om hun tenkte at hun skulle åpne eller ikke. Hun husker at hun skulle ut den veien, men husker ikke om det var hun som åpnet døren, eller andre gjorde det.

...

I en HMS rapport står det at du trykket på åpneren på siden av døren. Det står også at tiltaket er at en tok bort åpneren ved siden av døren og kun har en åpner på siden ca 2 meter fra døren. Hun vet ikke om hun har sagt det til dem at hun trykket på åpneren, det er mulig, men hun husker ikke at hun har sagt det nå.

...

A spør:

Du trodde at døren gikk andre veien, og du vet ikke om det var du eller en annen som trykket på døråpneren. Er det riktig?

Ja, hun trodde døren gikk andre veien, men hun tror at det er mest sannsynlig at hun selv har trykket på knappen.

I en rapport fra Ingeniørfirmaet Rekon av 20.3.20 er tatt inn flere utregninger, illustrasjoner og målinger av dørens hastighet, krefter, vinkel ved åpning, med mer. Konklusjonen lyder:

...

Det vurderes som mest sannsynlig at den relative hastigheten kan ha vært opp mot 1,5 m/s (5,4 km/h, det vil si omtrent vanlig ganghastighet for en voksen person) og at sammenstøtet med døren har vært tilnærmet kontant slik at hodets bevegelse stoppet ved treffet.

Selskapet konkluderte 11.6.20 med at hendelsen ikke var en arbeidsulykke omfattet av yfl. § 10.

I en uttalelse fra seksjonsoverlege ved H. D. sykehus datert 21.8.20 heter det:

...

Hun fikk hodeskaden på jobb i arbeidstid 30.10.17. Skaden bestod i at hun traff en dør med stor kraft. Dvs at hun jobbet som LIS2 i vel to måneder før skaden inntraff. Etter dette ble hun 100% sykmeldt så lenge 1-årsvikariatet varte. ... Ansettelsesforholdet ble ikke fornyet etter endt tid for vikariat.

Selskapet opprettholdt avslaget. Begrunnelsen var at forsikrede ikke var utsatt for en arbeidsulykke som var omfattet av yrkesskedeforsikringen. Selskapet ga et tilbud om en minnelig løsning på kr 400 000 med henvisning til at forsikrede var dekket av tariffavtale.

Forsikrede har i det vesentlige anført at hun var utsatt for en arbeidsulykke i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden. Hendelsen skjedde på arbeidsplassen og er dermed omfattet av yfl., jf. blant andre Rt-2014-513 og 2014-278. Hva gjelder spørsmålet om hendelsen er en arbeidsulykke, er det på det rene at ufrivillige sammenstøt med skap, dører og lignende anses som en ulykke. Direkte sammenlignbare saker godkjennes som arbeidsulykker i Navs rundskriv og av forsikringsbransjen, jf. Trondheim byretts dom av 12.9.1996. Hvordan forsikrede konkret traff døren er uklart. Selskapets anførsel om at hun så ned i mobiltelefonen da ulykken inntraff, kan ikke legges til grunn ettersom forsikrede selv ikke er sikker på hva som skjedde, jf. poliklinisk notat av 13.3.18 og samtalerapporten av 5.3.20. Arbeidsgiver oppfattet dørens åpningsmekanisme som en risiko og sørget for å "blinde" ut åpningsknappen som var plassert for nær døren. Selskapets henvisning til LF-2016-155765 er ikke relevant, da den gjaldt fall uten ytre påvirkning.

Det riktige er at yrkesskedeforsikringsloven og folketrygdloven skal ha samme dekningsområde, jf. Rt-2007-882 og Ot.prp. nr. 44 (1988-1989) s. 89. I Ot.prp. nr. 77 (1989-1990) s. 57 fremgår også at yrkesskedeforsikringen etter lovens § 11 fullt ut skal dekke området for folketrygdloven kap. 11. Dette støttes videre av at yfl. generelt sett også har et videre anvendelsesområde og gjennomgående stiller arbeidstakerne bedre enn yrkesskadedekningen etter ftrl. I den forbindelse vises det til yfl. § 11 bokstav c og yfl. sine gunstigere årsaksregler. Tatt i betraktning at finansieringen av folketrygden bygger på at yrkesskadeselskapene gjennom RTV-avgiften skal dekke folketrygdens utgifter ved yrkesskade, jf. ftrl. § 23-8, vil et snevrere anvendelsesområde av yfl. § 11 i tillegg undergrave den finansieringsmodellen folketrygdloven bygger på. En snevrere forståelse av yfl. vil følgelig være et grunnleggende brudd med lovgivers forutsetninger. Det er vist til TRR-2004-4333 og NOU 1990:20 s. 576.

Selskapet har i det vesentlige anført at forsikrede ikke var utsatt for en arbeidsulykke i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden. Forsikrede var ikke i arbeid da hendelsen oppstod og hendelsen skjedde også utenfor arbeidstiden. De kumulative vilkårene i yfl. § 10 er dermed ikke oppfylte, jf. LF-2016-155765. Hva gjelder spørsmålet om hendelsen var en arbeidsulykke, var skaden ikke forårsaket av en plutselig ytre hendelse. Forsikrede trykket selv på knappen som åpnet døren og grunnet egen uoppmerksomhet gikk hun på døren. Hendelsen er sammenlignbar med 2021-243. Uttalelsene om "sammenstøt" med gjenstander i Navs rundskriv er heller ikke overførbare til yrkesskedeforsikringsloven sitt dekningsområde, jf. LF-2016-155765. Skaden må heller ses på som et utslag av dagliglivets risiko, jf. LA-2017-34736.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken reiser spørsmål om forsikrede var utsatt for en "arbeidsulykke" og om den fant sted "i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden", jf. yfl. §§ 10 og 11 første ledd bokstav a.

Nemnda drøfter innledningsvis om hendelsen 30.10.17 er omfattet av yfl.s krav i § 10 om at skader må være påført "i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden". Ordlyden tilsier at skaden må ha tilknytning til forsikredes arbeidsoppgaver for å være omfattet av loven. Lovens tre vilkår er kumulative, og det er en sterk innbyrdes sammenheng mellom dem. I Rt-2004-287 avsnitt 25 uttaler Høyesterett at dersom det legges til grunn at en arbeidstaker var "i arbeid" da skaden inntraff, så følger det nærmest av seg selv at kravene om at det skal ha skjedd "på arbeidsstedet i arbeidstiden" er oppfylt. Når skaden skjer på arbeidsstedet, vil kriteriet "i arbeid" derimot ikke ha særlig selvstendig betydning, jf. Rt-2014-513 avsnitt 39. Hovedregelen er at ulykker som skjer "på arbeidsstedet" er omfattet av yfl. § 10. I avgjørelse 2014-278 la nemnda således til grunn at

forsikredes fall før skiftstart på vei fra et parkeringshus tilhørende arbeidsgiver til inngangsdøren via en postkasse for å poste et brev, hadde skjedd "i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden". Tilsvarende må etter nemndas syn også gjelde ved en ulykke på arbeidsstedet i forbindelse med at forsikrede avslutter dagens arbeid.

Ulykken 30.10.17 inntraff da forsikrede på sykehusets område fikk en dør i hodet da hun var på vei fra arbeidsplassen etter endt arbeidsøkt. Nemnda mener at bedriftsvilkårene i dette tilfellet er oppfylt, jf. avgjørelse 2015-278.

Det avgjørende spørsmålet er da om hendelsen 30.10.17 er en arbeidsulykke etter yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Ved vurderingen av saken legger nemnda til grunn de opplysninger om faktum som fremgår av tidsnære opplysninger. Det fremgår av de tidsnære journalnotatene og av meldingen om yrkesskade til Nav at forsikrede "Slo hodet i en metalledør", "Fikk en dør i hodet" og at hun ble "treft av ståldør med automatisk opning". Disse opplysningene tilsier at skaden skjedde fordi ståldøren på grunn av den automatisk åpningsfunksjonen og plasseringen av åpningsknappen, åpnet seg innover og slik at forsikrede fikk den i hodet. Etter nemndas syn var forsikredes egne bevegelser uten sentral betydning for at skaden oppstod. Etter det som er dokumentert ble forsikrede sykemeldt 100 % pga. hendelsen, noe som etter nemndas syn indikerer at døren åpnet seg med relativt stor fart. Rapporten om uønsket hendelse fra arbeidsgiver støtter en slik forståelse av hendelsesforløpet. Selv om rapporten er udatert, ble det satt en tidsfrist for tiltak til 27.5.19, og det tilsier at rapporten ble skrevet før selskapet første gang avsto kravet.

Forsikredes beskrivelser av hendelsesforløpet i senere korrespondanse med selskapet, endrer ikke nemndas syn på hvilket hendelsesforløp som bør legges til grunn: Forsikrede trykket på døråpneren og fikk døren i hodet fordi hun ikke var oppmerksom på at døren svingte innover. Nemnda legger dette til grunn for vurderingen av om dette er en yrkesskade etter yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Det fremgår av forarbeidene til yfl. at begrepet "arbeidsulykke" i loven skal forstås på samme måte som samme uttrykk i folketrygdloven § 13-3. I denne paragrafens annet ledd defineres to kategorier arbeidsulykker; det markerte ulykkesbegrepet (en plutselig eller uventet ytre hending) og det avdempede ulykkesbegrepet (en konkret tidsbegrenset ytre hending som medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid).

Nemnda går over til å drøfte om det markerte ulykkesbegrepet får anvendelse i saken. Ordlyden – plutselig eller uventet ytre hending – tilsier at noe i den ytre situasjonen må ha utviklet seg på en uventet måte og at dette uventede førte til skaden. Det kreves således at det foreligger et ulykkesmoment. I Rt-2006-1642 er i avsnitt 36 uttalt at hva som "må anses plutselig og uventet vil måtte bedømmes ut fra i hvilken sammenheng hendelsen finner sted".

Trygderettens avgjørelser av sammenstøt som skyldes uoppmerksomhet på arbeidsplassen taler for at hendelsen i dette tilfellet må anses som en arbeidsulykke etter det markerte ulykkesbegrepet i folketrygdloven § 13-3, se f.eks. TRR-2004-4333.

Selskapet har imidlertid gjort gjeldende at arbeidsulykkebegrepet i yfl. må forstås snevrere enn det tilsvarende begrepet i folketrygdloven. Utgangspunktet er, som allerede nevnt, at begrepene skal forstås på samme måte. Det later imidlertid til at det finnes unntak fra dette utgangspunkt, f.eks. synes fallskader uten påviselig ytre påviselig påkjenning å være anerkjent som arbeidsulykker etter folketrygdloven, men ikke etter yfl.

I denne saken trykket forsikrede på døråpneren. Hun hadde gått gjennom døren tidligere og burde være kjent med at den slo innover. Samtidig var døråpneren plassert så nær døren at den, i motsetning til det som ellers er vanlig, åpnet rett mot der hvor forsikrede stod da hun trykket på knappen. At knappen senere er eliminert, tilsier at den ble sett som uheldig plassert og utgjorde et overraskelsesmoment. Denne plasseringen av åpningsknappen er også noe arbeidsgiver kunne ha gjort noe med og det fremstår da som nærliggende at arbeidsgiver står til ansvar for den risikoen døren utgjorde, se Rt-2009-1619 avsnitt 50.

Nemnda er etter dette kommet til at det foreligger en arbeidsulykke etter yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Forsikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant) og Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant).